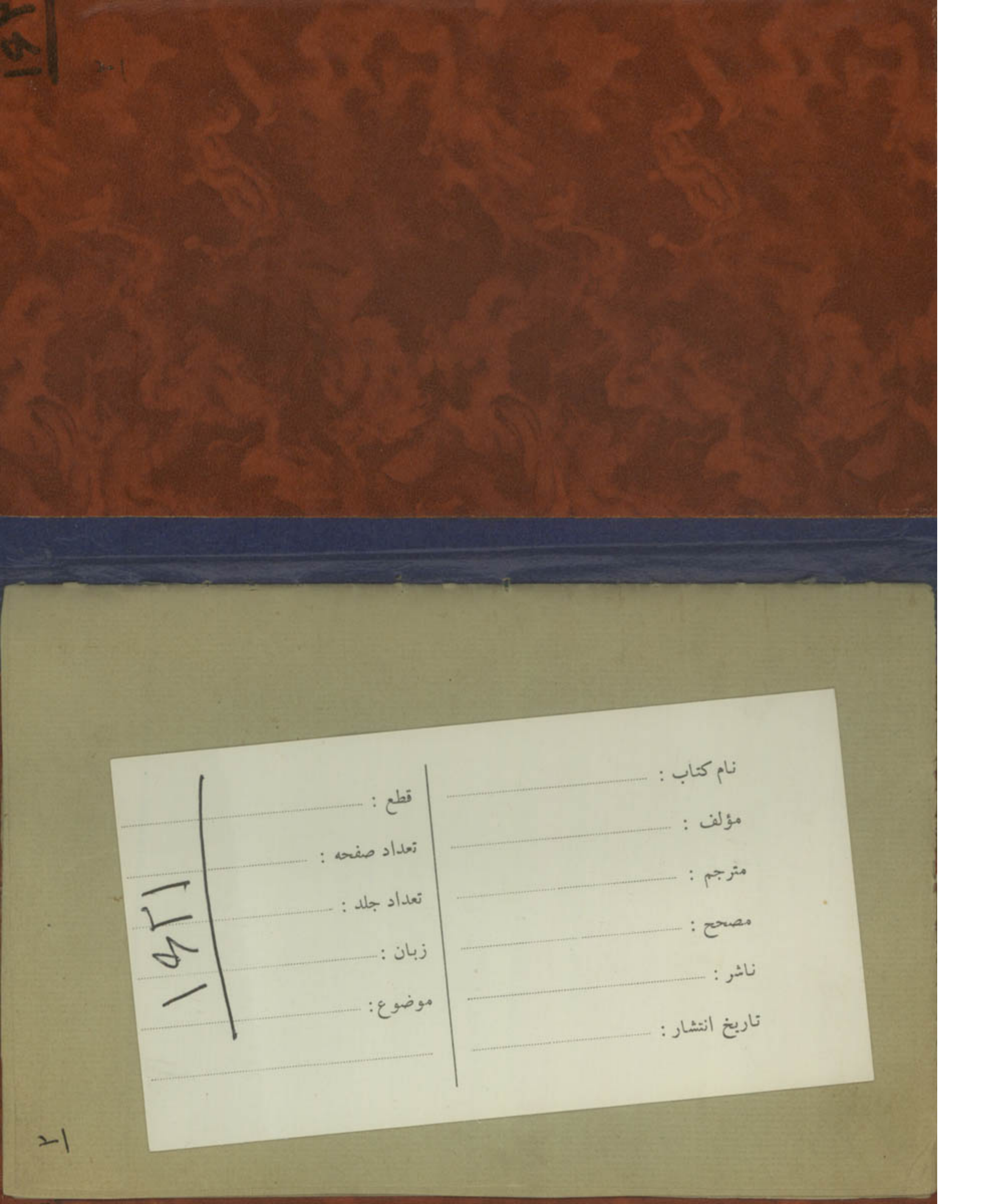

کتابخانهٔ
مجلس شورای
اسلامی

نام کتاب :
مؤلف :
مترجم :
مصحح :
ناشر :
تاریخ انتشار :
قطع :
تعداد صفحه :
تعداد جلد :
زبان :
موضوع :
١٤٢١
٢

۲

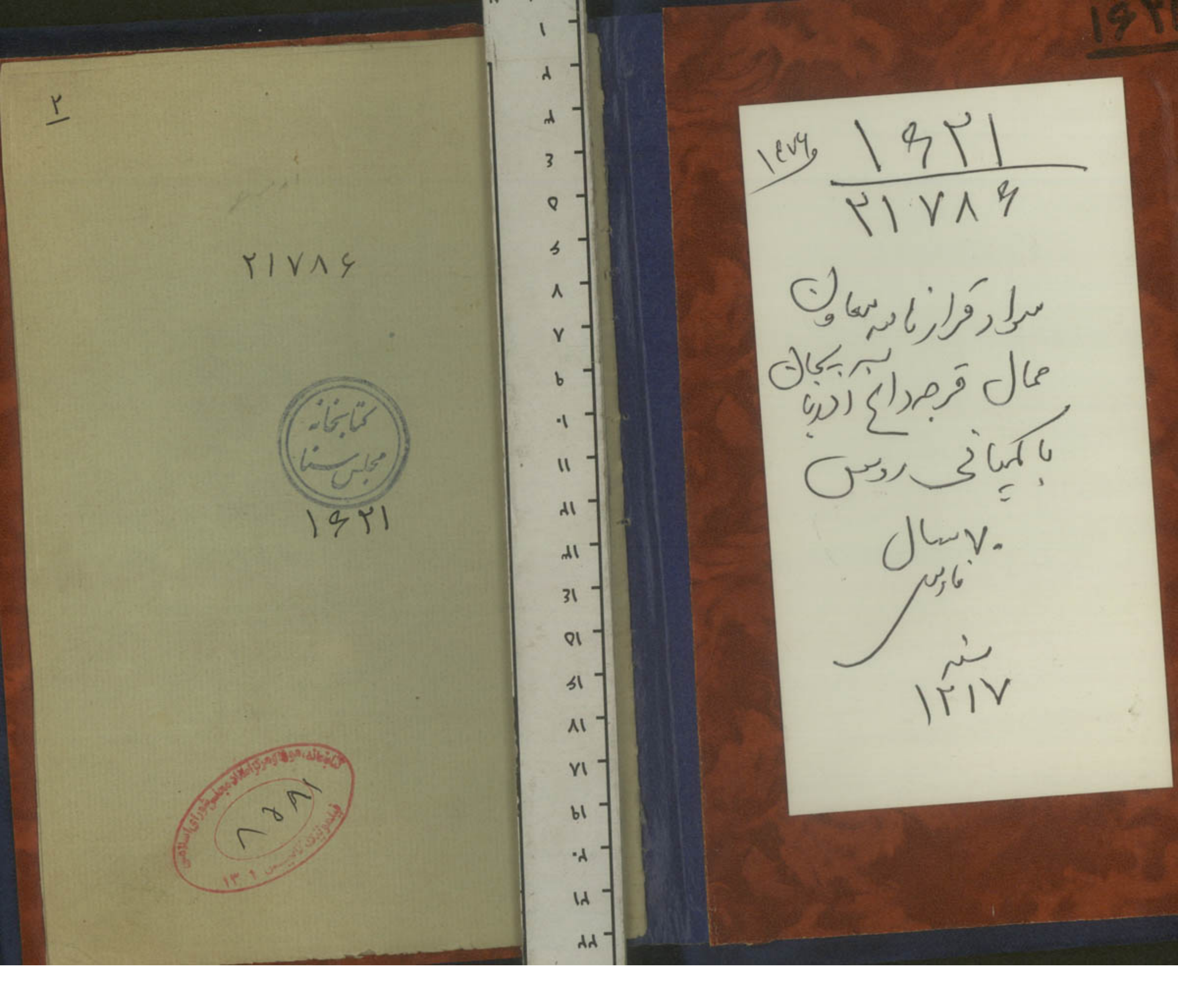
۲۱۷۸۶

سواد قرارنامه معادن عمال قرجه داغ آذربایجان با کمپانی روس

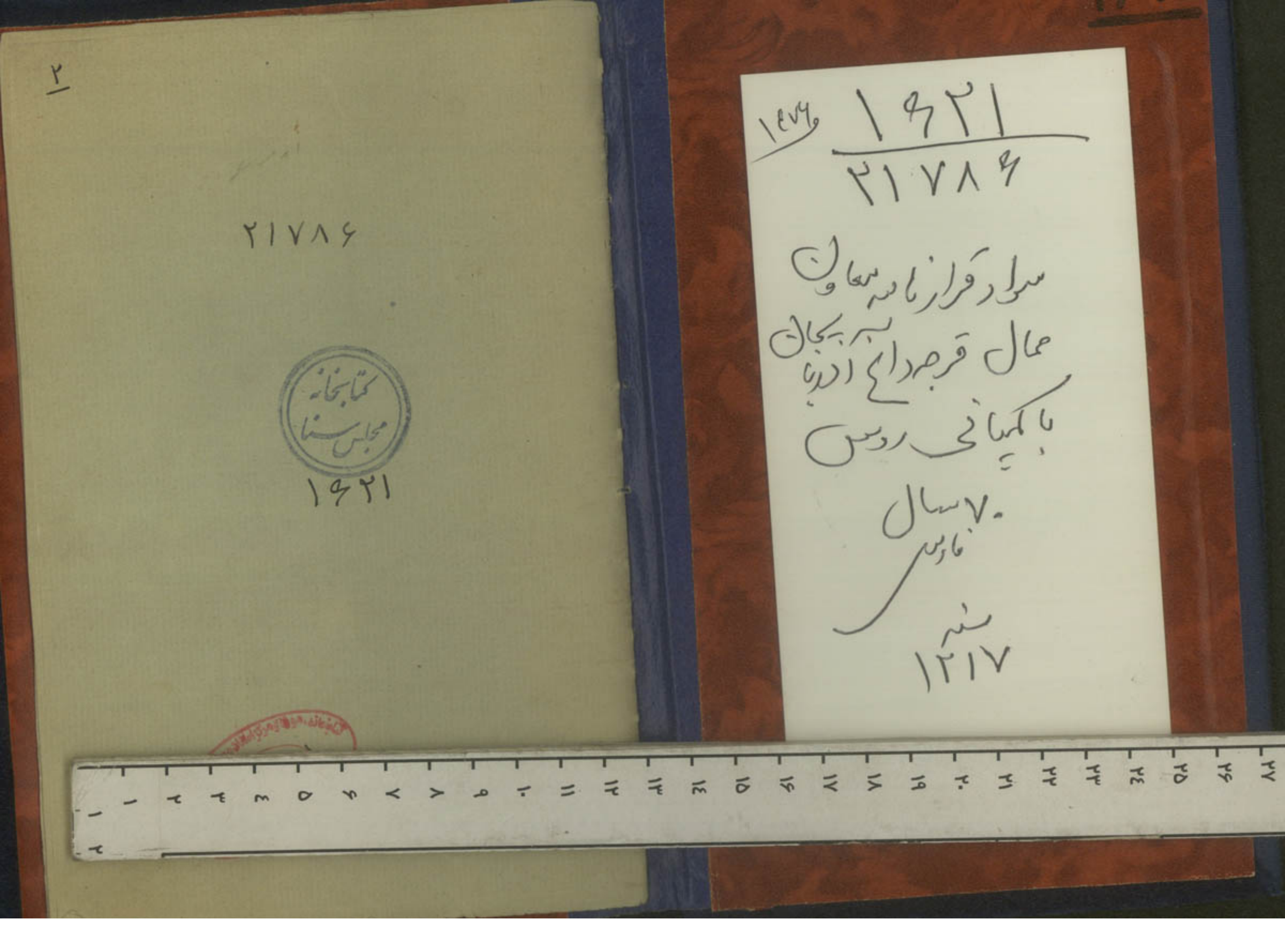
۷۰ سال

فارسی

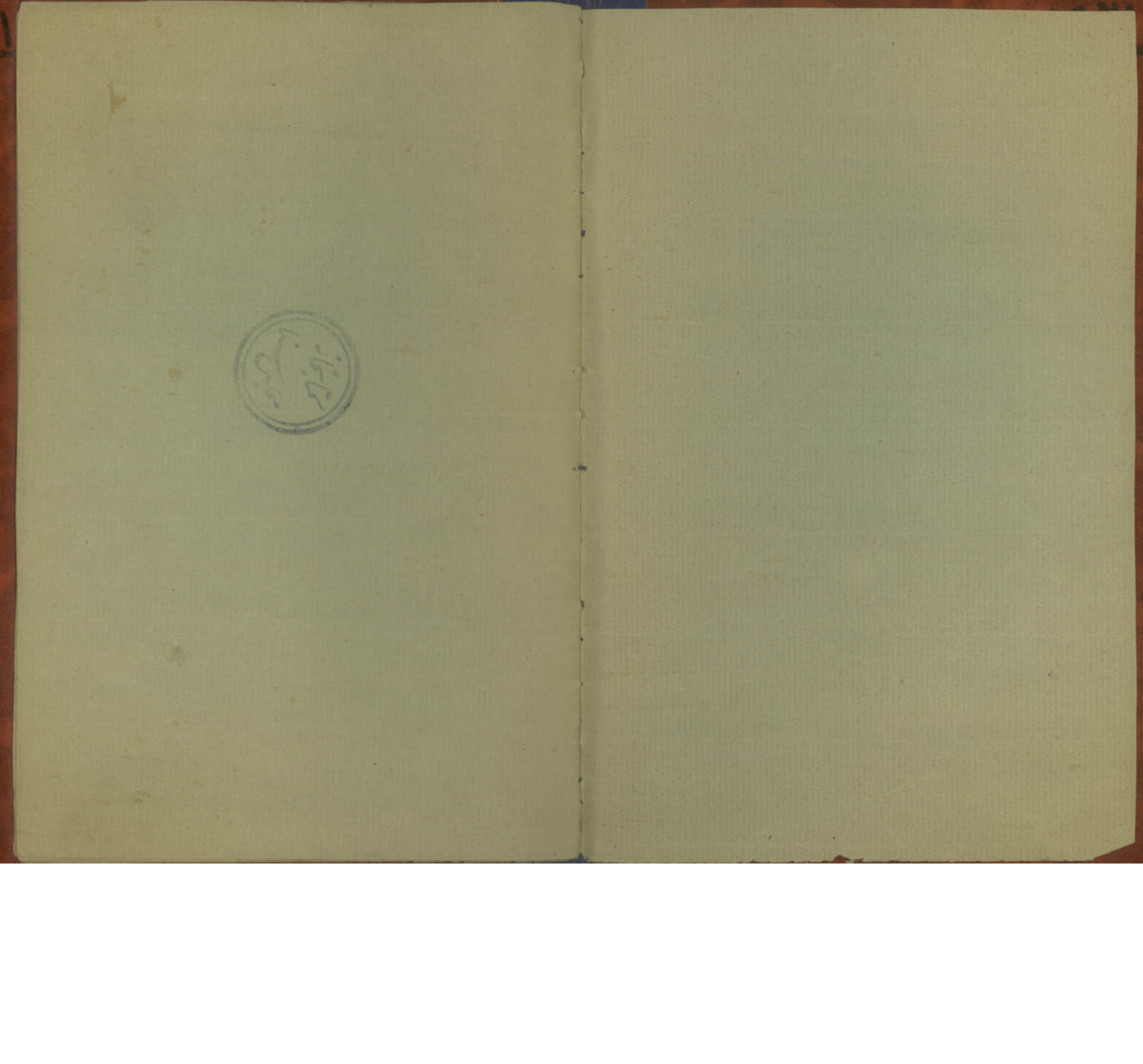
سنه ۱۲۱۷

۲
۲۱۷۸۶
کتابخانه مجلس شورا
۱۶۲۱
۱۴۷۶
۱۶۲۱
۲۱۷۸۶
سواد قرارنامه معادن
محال قرجه داغ آذربایجان
با کمپانی روس
۷۰ سال
فارسی
سنه
۱۲۱۷

۲
۲۱۷۸۶
کتابخانه مجلس سنا
۱۶۲۱
۱۴۷۶
۱۶۲۱
۲۱۷۸۶
سواد قرارنامه معادن
جبال قراجه داغ آذربایجان
با کمپانی روس
۷۰ سال
فارسی
سنه
۱۳۱۷

هو

سواد قرارنامه معادن محال قراچه‌داغ آذربایجان با کمپانی روس

[illegible]

دولت علیه ایران که نماینده‌اش حضرت اشرف صدر اعظم است از یک طرف
و از طرف دیگر مسیو الکسی میل کوریانیف و تومر رانکیف که نماینده آنها مسیو نیکولا کورماکوف مهندس
معادن ماریوپول است و برای فصول این قرارنامه رجوعات آنها در سنت پطرزبورغ در کوچه
نیکولایفسکایا در خانه نمره پنج خواهد بود منعقد شد

فصل اول

دولت علیه ایران به مسیو الکسی میل کوریانیف و تومر رانکیف حق مخصوص ذیل [illegible]
فقره اول از شروع امضای این قرارنامه تا مدت ده سال حق دارند تفحص و تجسس در معادن و در آنجایی
که تمام معادن مزبوره در قسمت ایالت آذربایجان که در فصل دوم مذکور است بنمایند
این تفحص و تجسس صاحبان امتیاز در اراضی که صاحبان ندارد و مال دولت است مجاناً با آنها واگذار میشود
در جاهایی که صاحبان که مال اهالی است تفحص و همچنین استخراج آنها در صورتی خواهد بود که با خود آنها از روی صحت
گفتارها و قرارداد مدار گذاشته طرفین اتفاق آراء داشته باشند در صورتی که با صاحبان زمین اتفاق آراء
نتوانستند بنمایند کمیسیونی مرکب از سه نفر اعضا داده میشود که دو نفر از طرفین که یکی صاحب زمین و یکی صاحب
امتیاز و سومی از طرف حضرت اشرف صدر اعظم معین خواهد بود در صورتی که با طیب و حواله حاضر
و از

وزیر مختار روس مقیم طهران بوده باشد هرگاه این دو نفر از طرفین منتخب شده‌اند نتوانستند خودشان
شخص ثالث را معین نمایند زحمت تعیین آن از حضرت اشرف ساقط خواهد بود
بدون رأی کامله و رضای مخصوص صاحبان اراضی هیچگونه تفحص در حصار و حیاط و باغ و همچنین در زمینهایی که
متعلق به کشتهای آنهاست و در جاهایی که محصور است نخواهند کرد مگر اینکه به فاصله دویست ذرع از حصار
و کشتهای مذکوره و جاهای مقدسه و جمیع متعلقات آنها در دایره که دویست ذرع قطر آنها باشد
مجری و مستثنی باشد
فقره دویم در مدت چهار سال تمام از تاریخ اول مارس ۱۸۹۹ هزار و هشتصد و نود و نه عیسوی
مطابق غره شهر ذیقعدة الحرام ۱۳۱۶ که امتیاز استخراج معادن باستثنای معادن فلزات قیمتی یعنی طلا و نقره
و طلای سفید و غیره و همچنین جواهرآلات و همچنین اقسام معادن نمک خوراکی با آنها داده شده است
آنچه در مدت ده سال اول به موجب فقره اول مذکوره همین فصل کشف می‌کنند تا انقضای مدت
این قرارنامه منعی استخراج آنها نخواهند شد این مکاشفه را صاحبان امتیاز به توسط کاغذ
نگاری به وزارت معادن ایران معلوم نموده و سه ورقه نقشه او را هم که صد تیری یک ده هزارم ایش داشته باشد
کشیده در ضمن آن کاغذ تقدیم بشود صاحبان امتیاز حق خواهند داشت که معادن مکشوفه در ده سال
اول را برای نمونه ذخیره نگاه دارند یعنی اول معادن دیگر با صرفه را استخراج کنند و بعد آن معادن ذخیره را
نگاه بدارند بشرط اینکه بعد از ده سال مشروطه برای هر یک از معادنی که ذخیره کرده‌اند سالیانه مالیات

پس طلبه به دولت می‌رسد و وسعت آن معدن ذخیره مطابق نقشه که صاحبان امتیاز خواهند فرستاد خواهد بود

فصل دویم

این امتیاز شامل یک وسعت زمین است که واقع در ایالت آذربایجان و محدود به این حدود است

در طرف شمال برودخانه ارس

در طرف مغرب یک خط مستقیمی از قریه سیاه رود که واقع است در طرف راست ارس در برابر شهر اردوباد روس است شروع شود تا شهر مرند

در طرف جنوب از شهر مرند یک خطی در امتداد رو بشرق مراد است میکند تا الی شهر اهر و آن خط از قراء ایلیفی و موجان بار و بهراران و ونزه نیکال عبور میکند

از طرف شرق یک خطی از شهر اهر شروع شود که کوه شیوا در ضمن آن خط واقع است از قراء خلفلو و کلیبر که واقع در کنار رود قرانقو شده و قره‌داغ صحرا با و بیلدق و قراکادان مراد است میکند تا الی نقطه اتصال قرانقو با ارس

فصل سیم

فقره اول صاحبان این امتیاز حق دارند که برای بعمل آوردن معادن یا برای حمل و نقل محصول معادن بقدر لزوم راه آهن بسازند و دو نیز همه قسم حمل و نقل را ایجاد نمایند

فقره دویم حق دارند اقدامات لازمه را برای اینکه رود ارس را قابل کشتی رانی نمایند بکنند

و در آنجا

و در آنجا بقدر لزوم حمل و نقل محصول استخراج خودشان و همچنین برای حمل و نقل اسباب و آلات و ذخایر که برای استخراج معدن لازم خواهند شد قایقها و کشتیهای کوچک بخاری و غیره بکار بیندازند

فقره سیم حق دارند کارخانجات لازمه برای تصفیه و ذوب و بعمل آوردن سنگهای معدن که از استخراج مخصوص خودشان حاصل میشود بسازند و همچنین حق دارند خانه و ابنیه که برای دفترخانه و سکنای اشخاص که مخصوص استخراج معدن هستند بنا کنند

فقره چهارم صاحبان امتیاز حق دارند طاحونها بجهت آرد کردن و انبارهای آذوقه مخصوص معاش اشخاص که مشغول استخراج هستند بسازند درصورتیکه این آسیاها و انبارها باعث خلل تجارت سابقه ساکنین آن دهاتی که این انبارها و طاحونها که در آنجا ساخته خواهند شد نشود

برای راهها و بناهائیکه ساخته خواهند شد از زمینهای دولتی مجانا منتفع خواهند شد هرگاه راهها و بناهای مذکور کلا یا جزءا لازم شود که در زمینهای اهالی ساخته شود دولت علیه ایران آن زمینها را بخرج صاحبان امتیاز خریداری میکند مالک آن اراضی خود دولت است فقط بر استعمال آن زمینها را صاحبان امتیاز در مدت مدت این قرارنامه و البته قیمت آن زمینها از حد مقابل قیمت معموله تجاوز نباید بکند

فصل چهارم

صاحبان امتیاز حق دارند مقدارهای لازمه آب را بقدر کفایت و لزوم استخراج و ماشینهائی که بحرکت آنها آب است از رودخانه و سیلابها جدا نمایند اما در تحت شرط مخصوص که این جدا کردن آب

ساکنین مملکت را از مقدار آنهائی که برای زراعت و سایر استعمالات عادی آنها لازم است
محروم نکند

فصل پنجم

همچنین حق دارند که از جنگلها و جنگلهای کوچک بقدر لزوم اخراج خود چوب و هیزم قطع کنند
بعد از آنکه ساکنین مملکت قبل از وقت چوب و هیزم برای استعمال عادی خودشان از آن جنگلها قطع
کرده باشند مشروط براینکه آن چوب بری ضرری ببقای آن جنگلها نرساند

و همچنین حق دارند که برای بنای کارخانجات و ابنیه و یا عمارات خودشان از قبیل مصالح سنگ و آهک
و شن و غیره که در زمینهای این قرارنامه واقع و مال دولت است مجاناً منتفع شوند

فصل ششم

صاحبان امتیاز از اداء حق دخولیه و همه قسم مالیات ماشین ها و دستگاهها و اسباب و آلات
لازمه برای تفحص در معدنها یا برای استخراج معدنها و همچنین برای ذوب سنگهای معدنی در مدت ده سال
اولیه که از خارج داخل مملکت می کنند معاف هستند و لیکن گمرک حق دارند که صندوقها و بسته های
متضمن ماشین های مذکوره را معاینه نمایند بعلاوه دولت متعهد میشود در سی سال اولیه این قرارنامه صاحبان
امتیاز را از همه قسم مالیات عمومی و خصوصی کارخانجات و سایر بناها و ماشین ها معاف بدارد

فصل هفتم

صاحبان

صاحبان امتیاز آزاد هستند که هم در داخله مملکت سنگهای معادن را تفکیس و ذوب نمایند یا اینکه
آن سنگها را بخارجه حمل کنند

فصل هشتم

صاحبان امتیاز از قرار تفصیل ذیل منافع را بدولت ایران خواهند داد
فقره اول از منفعت خالص سنگهای معدنی که از معادن دولت استخراج کرده و در ایران آب میکنند
بدولت ایران صدی شانزده میدهند و از سنگهای معادن اهالی که در داخله ایران آب میکنند فقط
صدی پنج بدولت ایران کارسازی می کنند

فقره دوم برای حمل کردن سنگهای معادن که از استخراج آنها است بغیر از آهن و یا فلزات
بی قیمت که خارج از این امتیاز هستند به هر پوتی سه کوپک و از مواد تفکیس شده یا موادی که از کوره
اول بیرون آمده از هر پوطی شش کوپک بدولت ایران کارسازی می کنند و بعد از ده سال
از تاریخ این قرارنامه این قیمت بچهار و هشت کوپک خواهد رسید قیمت مزبوره فوق
برای حمل بخارجه سنگهای معدنی است که مال دولت است در حمل سنگهای معادن اهالی بخارجه به هر پوتی یک
کوپک و نیم و برای مواد تفکیس شده معادن اهالی سه کوپک در مدت ده سال اولیه بدولت علیه
ایران کارسازی خواهند کرد و بعد از ده سال اولیه قیمت مزبوره بدو و بچهار کوپک خواهد رسید

صاحبان امتیاز متعهد می‌شوند که برای مأمورین دولت ایران برای نظارت و محاسبه خود منزل
برای نگاهداری دو نفر در وقتیکه صاحبان امتیاز شروع باستخراج سنگهای معادن و آب کردن آنها
و یا حمل بخارجه آنها خواهند کرد هر ساله برای هزار و دویست منات برای نگاهداری این
دو نفر مأمور خواهند بود مبلغ مزبور هر ساله در اول سال بهر کسی که دولت امر کند داده خواهد شد

فقره سیم برای حمل سنگهای معادن آهن بخارجه هر هزار پوت ده منات دیوان بدهند

فقره چهارم برای حمل زغال سنگ بخارجه هزار پوت پنج منات و برای استخراج و فروخت تجارتی
خود که بمصرف خواهند رسانید و یا برای فروختن در خود ایران هزار پوت ده منات دیوان کار
سازی خواهند کرد

منفعت مذکوره در فصل اول فوق هر ساله توسط وزارت معدن بخزانه دولت علیه ایران
در اول ماه آوریل سال روس مبلغ سالیانه سال قبل ادا خواهد شد در صورتیکه محاسبات صاحبان
امتیاز تا اول ماه آوریل تمام نشود مبلغ معتنابه که کمتر از آن نباشد که بدولت داده باشند
ترقی داده خواهند شد تا اینکه در سه ماه دیگر محاسبات خود را مرتب نموده بقیه را هم در ظرف آن مبلغی که
پرداخته‌اند بپردازند در صورت تأخیر ادای منفعت مزبور صاحبان امتیاز موازی صد هزار منات

طلا

طلا بعلاوه برسم غرامت خواهند داد

حقوق اخراجیه که در فصل دوم و سوم و چهارم فوق مذکور است بپول طلای روس داده خواهد شد
سالیانه مبلغ مزبور را در ظرف دو ماه از سال روس گذشته موجب حسابی که صاحبان امتیاز
و مأمورین دولت نگاه خواهند داشت بوزارت معادن برده خواهند شد ادای مبلغ فوق
بپول طلا حال معادل منات رایج است که تقریباً هر منات دو قران و شصت و شش شاهی است
حمل سنگهای معادن زغال سنگ را با سایر حاصل معادن بخارجه یا از گمرکخانه هائی که موجود باشند
عبور خواهند داد و یا از یک راه صدری که صاحبان امتیاز تعیین خواهند کرد

فصل نهم

صاحبان امتیاز و مأمورین آنها در مدت امتیاز هر معدن از جواهرات و فلزات پرقیمت که کشف می‌کنند
باید بدولت ایران اطلاع بدهند هرگاه توسط آنها یا مأمورین آنها معدن سنگ چخماق طلادار
یا معدن نقره طلادار یا سنگهای معدنی که مخصوص فلزات پرقیمت باشد یعنی زیادتر از صدی نقره فلز
پرقیمت هم و سنگهائی که در اروپا سنگهای فلزات پرقیمه و جواهرات محسوب باشد بدون اطلاع
دولت استخراج کنند یا بفروشند و یا حمل بخارجه نمایند در اینصورت صد هزار منات جریمه بدولت خواهند

فصل دهم

صاحبان امتیاز حق خواهند داشت که برای کارهای اختصاصی معادن و برای کارهائی که اطلاعات

مخصوصه لازم است مهندسین و مأمورین از هر ملتی که بخواهند مستخدم نمایند و برای فعله گی

و کارهای متعارفی و کارهای معدنی یا صنعتی سایر صاحبان امتیاز بطور رجحان تبعه ایران را بکار

خواهند انداخت ~~در صورتیکه در آن صفحات عمله ایرانی پیدا نشود~~

فصل یازدهم

دولت ایران حق دارد که برای توجه و نظارت در امورات و مراقبت حساب صاحبان

امتیاز یک نفر یا چند نفر مهندس و یا مأمور داشته باشد و این مأمورین مزبور در اعمال تجارتی

و شخصی آنها مداخله نخواهند کرد صاحبان امتیاز هر ساله صورت صحیح و مطابق با معاملات

خودشان را بوزارت معادن خواهند داد و این صورت حساب باید متضمن تفاصیل واضحه باشد

که بسهولت بتوان از آن صورت حساب فهمید که معادن خراب شده و سنگهای حمل شده از مملکت

چقدر است

صاحبان امتیاز مخارجی بدولت برای مراقبت استخراج و حمل سنگهای معدن بخارج بطور ابوابیه از گذشته

تشخیص میشود تا مدت پنج سال اولیه سالی چهار هزار منات سیصد و بعد از پنج سال با نظر مالی

شش هزار و پانصد منات کارسازی خواهند نمود این مبلغ هر ساله شش ماه بشش ماه قبل از وقت

داده خواهد شد دفعه اول از اول ماه آوریل ۱۸۹۹ هزار و هشتصد و نود و نه بهر کسی که دولت

بخواهد

بخواهد داده خواهد شد

فصل دوازدهم

دولت ایران متعهد میشود در ده سال اول از تاریخ امضای این امتیاز برای تفحص و استخراج معادن

در آن قسمتی که در فصل اول این قرارنامه محدود شده است باشخاص دیگر اجازه ندهند

بعد از ده سال اولیه این قرارنامه هنگامیکه معادنی که صاحبان امتیاز برای ذخیره که در فصل اول و در فصل

اول مذکور است نگاه داشته باشند دولت ایران حق خواهد داشت که تفحص و تجسس و استخراج

آن معادن را باشخاص دیگر واگذار کند

فصل سیزدهم

برای اینکه صاحبان امتیاز با استراحت و آسودگی از این قرارنامه که بآنها داده میشود منتفع شوند دولت

ایران متعهد میشود که انعقاد این قرارنامه را بحکومت آذربایجان معلوم نماید که بقدر لزوم سرباز بصاحبان امتیاز

برای حفظ معادن و کارخانجات و یا خانه آنها بدهند مواجب و مخارج سربازهای مذکور بعهده

صاحبان امتیاز خواهد بود

فصل چهاردهم

در مدت پنجماه از تاریخ غره مارس روسی ۱۸۹۹ هزار و هشتصد و نود و نه روز بروز که صاحبان

تعیین خواهند کرد دولت علیه ایران باید یک نفر مأمور معین کند برای اینکه معادن و قسمت

در خاک خود را که قسمت زیر محدوده در فصل دوم است به تحویل صاحبان امتیاز بدهد و همچنین
آن مأمور باید حتی الامکان معادنی که اهالی سابقاً استخراج کرده‌اند با آنها بنماید و با صاحبان امتیاز در معاینه
معادن با اهالی همراهی نماید

فصل پانزدهم

بعد از انقضای شصت سال که طول مدت این قرارنامه است تمام معادن و کارخانجات و ابنیه
و بناها که صاحبان امتیاز در تمام امتیاز خود که ممالک محروسه [illegible] و همچنین راهها با همه قسم دخل و تصرف
که در آنها شده است مجاناً بملکیت مطلقه دولت علیه ایران عودت خواهد کرد

فصل شانزدهم

صاحبان امتیاز حق دارند از اجرای این قرارنامه معزول باشند در صورتیکه استخراج
این معادن را بافایده و باصرفه ندانند
صاحبان امتیاز همچنین حق خواهند داشت که کلیه حقوق و تعهداتی که از این قرارنامه حاصل میشود
به یک سوسیته منتقل کنند در این صورت آنها باید در ماه بعد از امضای این انتقال بدولت ایران
اطلاع بدهند و کلیه سوسیته مزبور هم باید رعایت فصول و شرایط این قرارنامه را نموده
باطلاع دولت علیه ایران برسانند

در طهران

در طهران تصحیح شد در پانزدهم ماه سپتامبر روسی هزار و هشتصد و نود و هشت که مطابق با دهم ماه جمادی الاول
هزار و سیصد و شانزده هجری است و هر یک از طرفین یک نسخه را ضبط کرده‌اند
در حینی که امضاکنندگان مشغول امضای این قرارنامه را امضا کنند در شرایط مذکور در ذیل هم متفق الرأی شدند
در فصل اول معین است که برای استخراج معادنی که از اراضی اهالی [illegible] خواهند شد صاحبان امتیاز باید اهالی را
اجاره کردن و وجه اجاره را صاحبان معادن مذکوره فوق کارسازی نمایند
در فصل دوم قرار [illegible] و تهران است که [illegible] شاه اعلیحضرت اقدس همایون [illegible] از این امتیاز
خارج‌اند
برای استحکام ارتباط این دو فصل فوق بقرارنامه حاضره امضاکنندگان ذیل شرایط مذکوره را اضافه
منضم جزو قرارنامه صاحبان امتیاز محسوب داشته و بموجب تاریخ فوق امضا کردند
بعد از مقابله و امضای این قرارنامه امضاکنندگان در جمله‌هائی که قلم کشیده شد و کلماتی که در بالای
سطرهای این قرارنامه گذاشته شده است متفق الرأی شدند و از قرار تفصیل ذیل است
در صفحه اول و سطر پنجم اسم انگلیسی اضافه شد و در سطر هشتم [illegible] معادن [illegible] اضافه شده است
در صفحه اول در فصل اول اسم انگلیسی اضافه شده است
در فصل سوم [illegible] چهارم در سطر نهم و دهم کلمات مدت یک قلم کشیده شد و بجای آنها [illegible] نوشته

وزارت معادن بخزانه دولت علیه ایران گذاشته شده است

در فصل دهم کلمات در صورتیکه در آن صفات علیه ایرانی به اتفاق قلم کشیده شده است

در عبارت فارسی در فصل هشتم فقط چهارم سهم از هزار دینار بجای هزار دینار نوشته شده برای

مقرری مامورین مراقب نوشته شده است

برای استحکام ارتباط امضا کنندگان شرایط جزئی فوق را اضافه نموده جزء قرارنامه حساب امتیاز

محسوب و بموجب تاریخ فوق امضا کردند

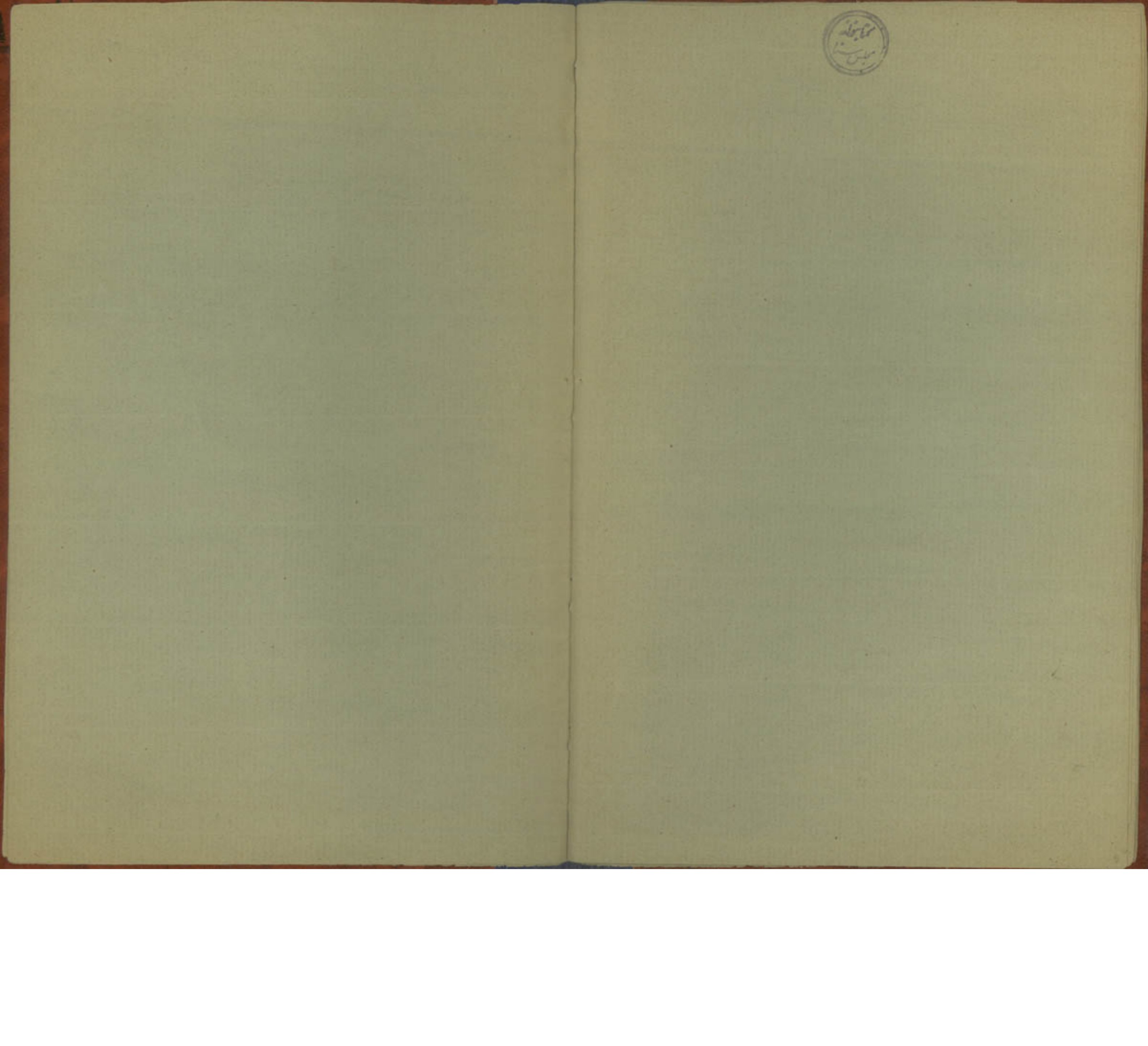
این قرارنامه مطابق با اصلی است که مرتب به نقطه بنقطه مبارک است

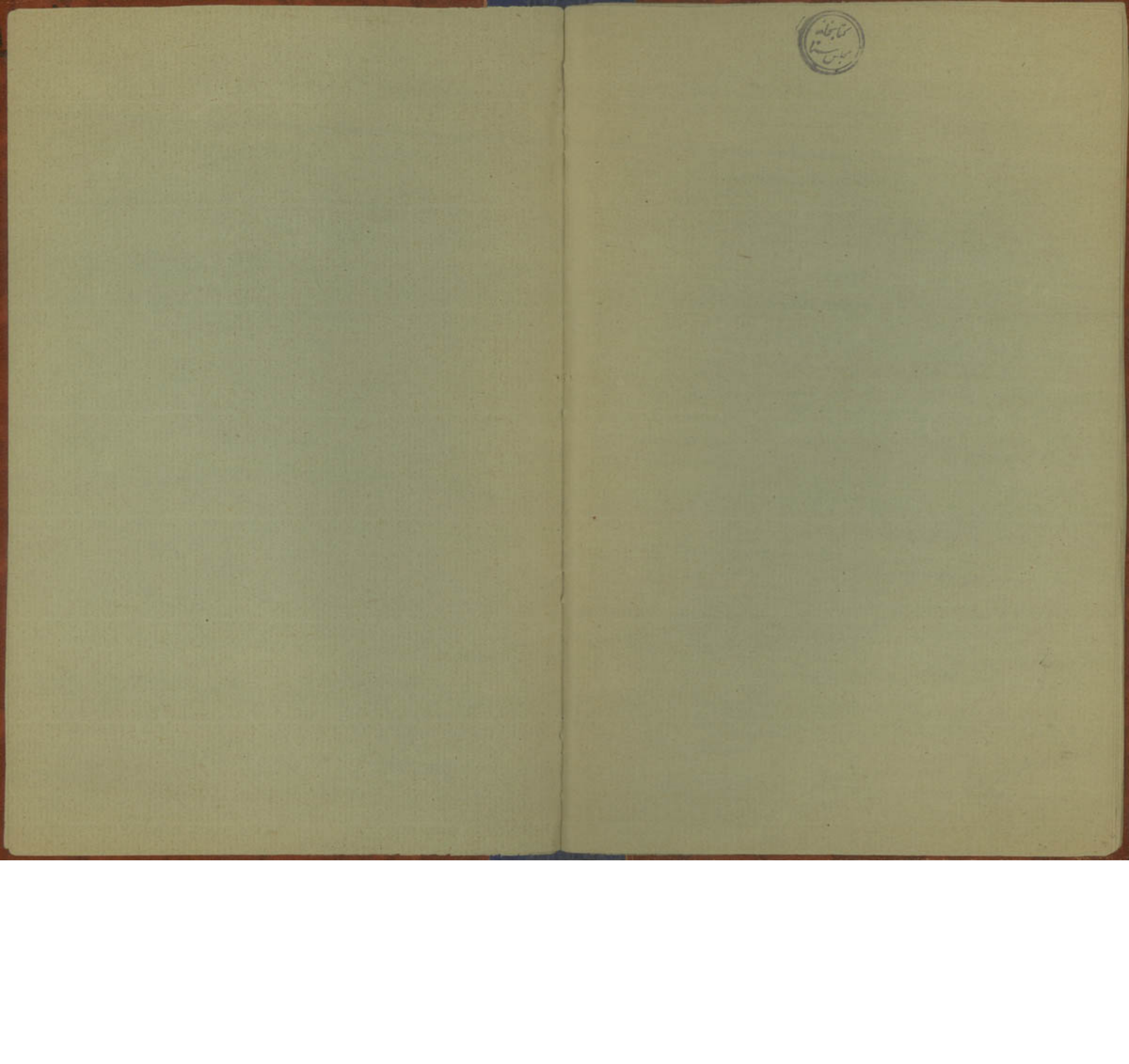
محمد مهدی نظام الدین مهندس الممالک

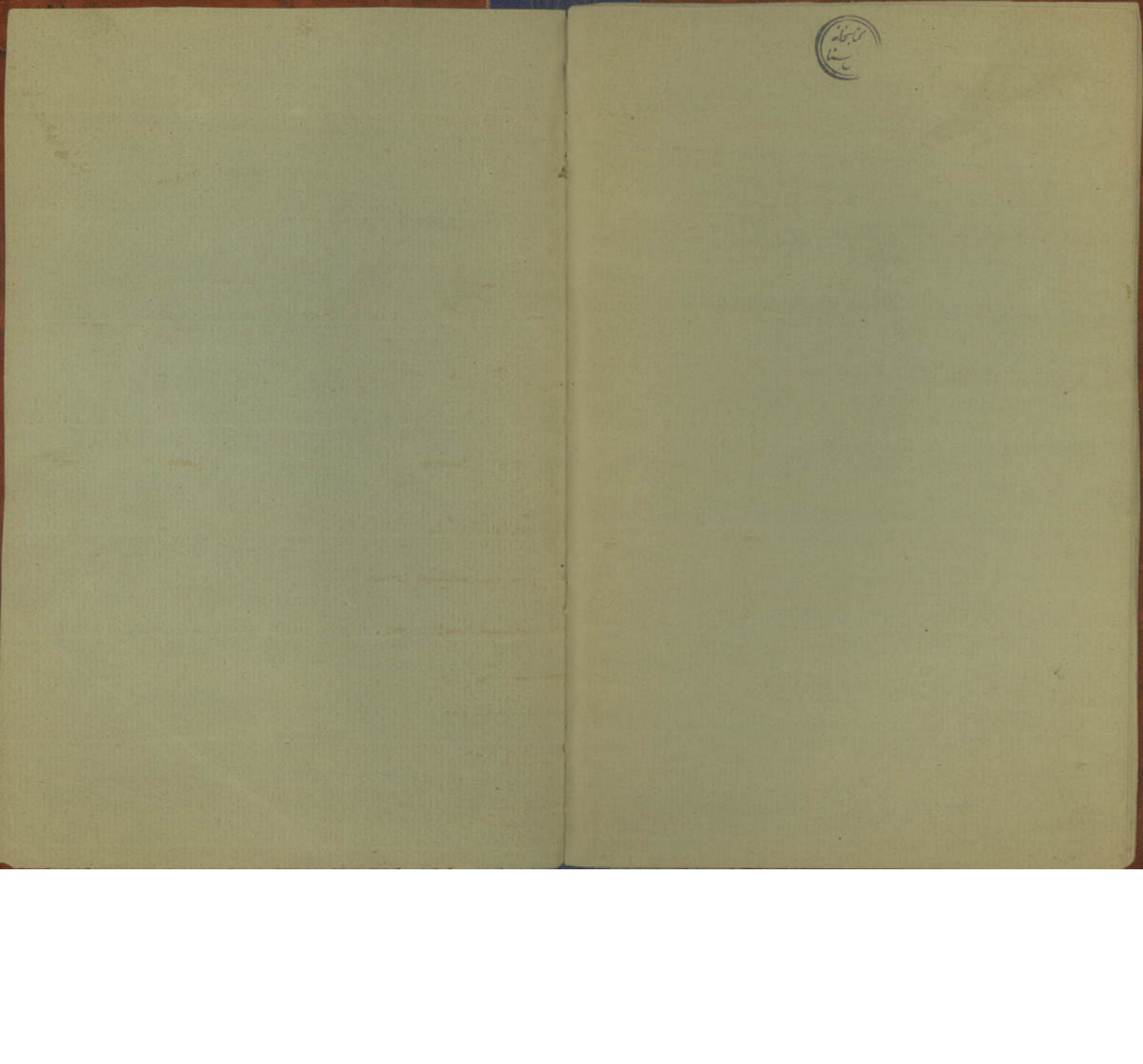
وزیر معادن

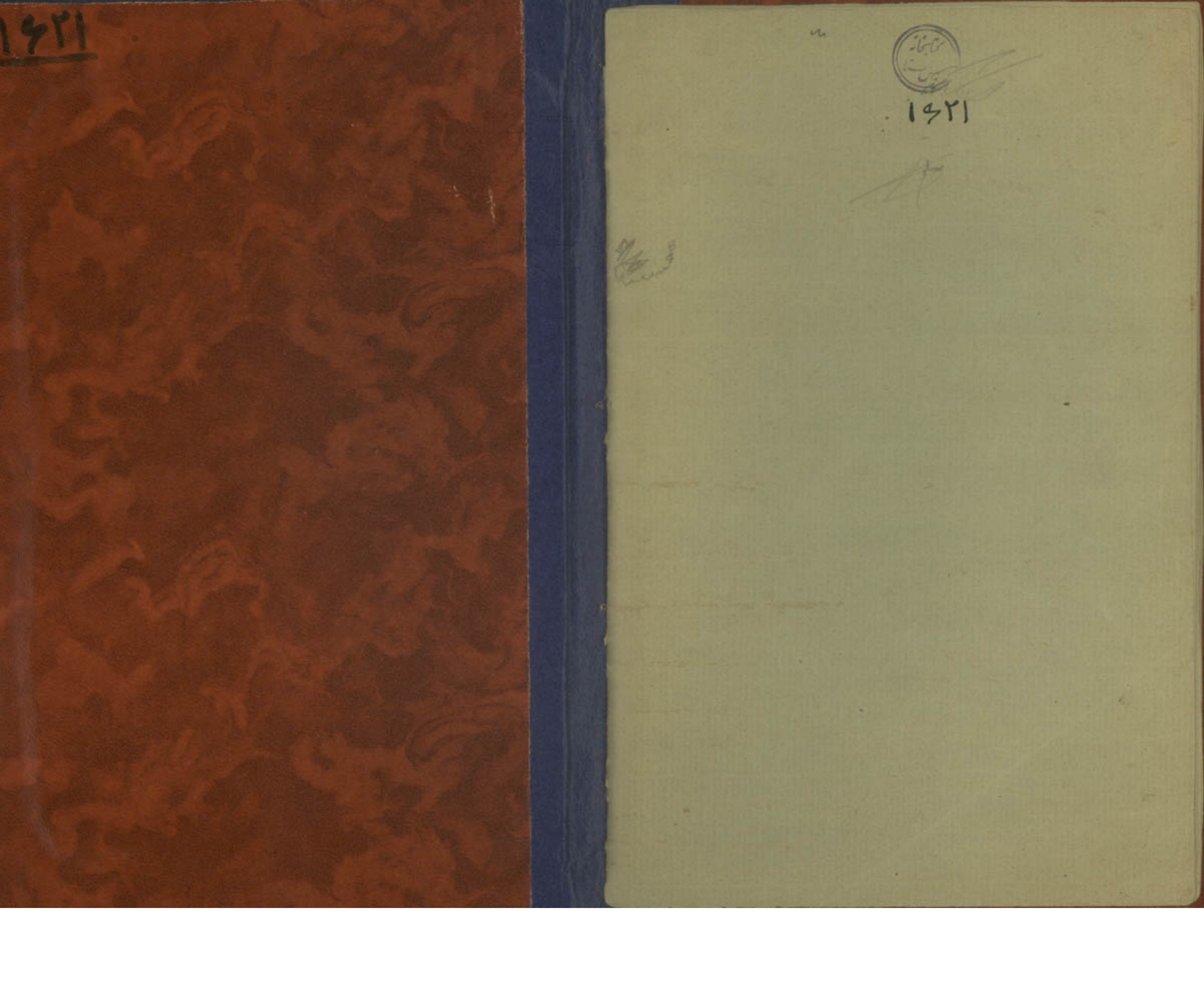
این قرارنامه با امضای حضرت اقدس ... جناب مستطاب اجل اکرم ... مستطاب میرزا تقی خان مهندس الممالک وزیر معادن ... است

مطابق است با قرارنامه که از وزارت معادن داده شده ... ۱۳۱۷

کتابخانه

١۶٢١
١۶٢١

